

45/2011. (XII. 7.) BM rendelet

a tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett foglalkozási ágakról, munkakörökről, a tűzvédelmi szakvizsgával összefüggő oktatásszervezésről és a tűzvédelmi szakvizsga részletes szabályairól

A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 47. § (2) bekezdés 5. és 24. pontjában kapott felhatalmazás alapján és az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 37. § *q)* pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § (1) Az 1. mellékletben meghatározott foglalkozási ágak, illetve munkakörök szerinti tevékenységet csak érvényes tűzvédelmi szakvizsgával (a továbbiakban: szakvizsga) rendelkező személy végezhet.

(2) Szakvizsgával kell rendelkeznie annak a vezetőnek (munkáltatónak) is, aki az 1. melléklet 1-9., és 12-13. pontjaiban meghatározott tevékenységet végzők munkáját közvetlenül irányítja.

(3) Nem kötelezett szakvizsga megszerzésére:

a) az 1. melléklet 6. foglalkozási ág (munkakör) esetében a csak az 1. pirotechnikai osztályba tartozó pirotechnikai termékek forgalmazását végző személy,

b) az 1. melléklet 1-5. és 12-13. pontjaiban meghatározott foglalkozási ágat (munkakört) betöltő vagy a (2) bekezdés szerinti vezető (munkáltató) személy, ha a 3. § (1) bekezdése szerint szakvizsgáztatásra jogosultsághoz szükséges végzettséggel és szakképesítéssel rendelkezik.

(4) Az 1. melléklet 10. pontja szerinti szakvizsga képesít az 1. melléklet 8. pontja szerinti, az 1. melléklet 11. pontja szerinti szakvizsga az 1. melléklet 9. pontja szerinti munkakör betöltésére is.

(5) A tűzvédelmi szakvizsga bizonyítvány (a továbbiakban: bizonyítvány) számozása a 4. melléklet szerint történik.

2. § Szakvizsgával összefüggő oktatásszervező (a továbbiakban: oktatásszervező) az a felnőttképzési tevékenységet folytató jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet vagy egyéni vállalkozó lehet, amely a tűzvédelmi szakvizsgára történő felkészítést és a szakvizsgáztatást szervezi, a tűzvédelmi szakvizsgához szükséges oktatási segédanyaggal és oktatási tematikával rendelkezik és azt az oktatáshoz biztosítja. Az oktatási tematika és az oktatási segédanyag a szakvizsga típusához igazodó, törzsanyagon alapuló szakszerű és aktuális ismereteket tartalmazza.

3. § (1) Szakvizsgáztatásra az jogosult, aki

a) az 1. melléklet 1-5. vagy 12. pontja szerinti foglalkozási ágakra (munkakörökre) előírt szakvizsgák esetében a felsőoktatásról szóló törvényben meghatározott felsőoktatási intézményben szerzett felsőfokú végzettséggel és legalább középszintű tűzvédelmi szakmai képesítéssel, továbbá tűzvédelmi szakterületen a szakmai képesítés megszerzésétől számított legalább ötéves szakmai gyakorlattal,

b) az 1. melléklet 6-11. és 13. pontja szerinti foglalkozási ágakra (munkakörökre) előírt szakvizsgák esetében műszaki képzési területen szerzett mérnöki szakképzettséggel, végzettséggel és felsőszintű tűzvédelmi szakmai képesítéssel, továbbá tűzvédelmi szakterületen a szakmai képesítés megszerzésétől számított legalább ötéves szakmai gyakorlattal rendelkezik.

(2) Az 1. melléklet szerinti foglalkozási ágak (munkakörök) vonatkozásában a szakvizsgáztatásra való jogosultság további feltétele az adott foglalkozási ághoz tartozó érvényes szakvizsga megléte.

(3) A szakvizsgabizottság háromtagú. Elnökét és két tagját az oktatásszervező kéri fel a szakvizsgáztatásra jogosultak közül. A felkérés az 5. § (1) bekezdésben foglalt adatokat tartalmazza, melyet a szakvizsgáztató legalább egy évig megőriz.

(4) A szakvizsgabizottság elnöke nem lehet:

a) az oktatásszervező,

b) az oktatásszervezővel a szakvizsgáztatással összefüggő tevékenységen felül munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy,

c) az oktatásszervező hozzátartozója.

(5) A szakvizsgabizottság tagja, elnöke nem működhet közre közeli hozzátartozójának, valamint az ugyanannál a munkáltatónál alkalmazásban álló szakvizsgázónak a szakvizsgáztatásában, valamint egyéb olyan esetekben, ahol az elfogulatlan szakvizsgáztatás tőle nem várható el.

(6) A kizárási okot a szakvizsgabizottság tagjának, elnökének, vagy a szakvizsgázónak a szakvizsga előtti nyolc napig kell bejelentenie az oktatásszervezőnek. Az oktatásszervező módosított összetételű szakvizsgabizottság felkérésével köteles az összeférhetlenségi okot megszüntetni.

4. § A szakvizsgabizottság elnöke a szakvizsga megkezdése előtt vizsgálja, hogy a szakvizsgabizottság megalakítása és a szakvizsga megszervezése az oktatásszervező jogosultságainak megfelelően, e rendelet előírásai szerint történt-e. A szakvizsga folyamán a szakvizsgabizottság elnöke köteles gondoskodni az e rendeletben foglaltak betartásáról. A szakvizsgabizottság tagjai felelősek a szakvizsga megfelelő szakmai színvonalának biztosításáért.

5. § (1) Az oktatásszervező az oktatás és a szakvizsga megkezdése előtt írásban bejelenti a székhelye szerint illetékes tűzvédelmi hatóságnak

a) oktatás esetén annak helyét (pontos címét), kezdő időpontját (év, hó, nap, óra, perc) és időtartamát,

b) szakvizsga esetén annak helyét (pontos címét), kezdő időpontját (év, hó, nap, óra, perc),

c) a szakvizsgabizottság tagjainak, elnökének nevét, az adott foglalkozási ághoz tartozó bizonyítvány számát és nyilvántartási számukat,

d) a foglalkozási ág vagy munkakör 1. melléklet szerinti sorszámát és megnevezését.

(2) A bejelentésben jelezni kell a felkészítés módját.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott adatokat úgy kell közölni a tűzvédelmi hatósággal, hogy az a bejelentést legalább az oktatás időpontja előtt nyolc nappal korábban megkapja és erről az oktatásszervező köteles meggyőződni.

(4) Az e rendeletben előírt feltételek hiányában az oktatást megtartani és a szakvizsgát lefolytatni nem lehet.

(5) Az (1) bekezdés *a)-c)* pontjaiban bejelentett adatokban - az oktatás, szakvizsga időpontjának kivételével - bekövetkező esetleges változást, az illetékes tűzvédelmi hatósággal az oktatás vagy a szakvizsga időpontja előtt legalább egy munkanappal korábban, írásban és szóban is közölni kell. A szakvizsga helyszíne csak az adott településen belül változtatható, az oktatás, szakvizsga időpontja nem változtatható.

(6) Az oktatásszervező bejelentésében - legfeljebb 3 fő - tartalék szakvizsgáztató személyt nevezhet meg - az (1) bekezdés *c)* pont szerinti adatok megadásával -, aki szükség esetén a vizsgabizottság elnökét, tagját helyettesítheti. A helyettesítés esetén az (5) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni.

6. § Szakvizsgára az a személy bocsátható, aki az oktatási tematika szerint megtartott felkészítő tanfolyamon vagy továbbképzésen részt vett, és

a) az 1. melléklet 5. vagy 7-9. pontjaiban meghatározott foglalkozási ág (munkakör) esetében legalább az Országos Képzési Jegyzékben szereplő műszaki szakképesítéssel vagy érettségivel,

b) az 1. melléklet 7. pontjában meghatározott foglalkozási ág (munkakör) esetében az *a)* pontban foglaltakon túlmenően

ba) legalább három hónap tűzoltó-készülék karbantartó műhelyben eltöltött gyakorlati idővel,

bb) legalább három hónap tűzoltó-készülék gyártónál eltöltött gyakorlati idővel, vagy

bc) legalább két év a tűzoltókészülék karbantartó műhely felügyeletével kapcsolatos hivatali beosztásban eltöltött gyakorlattal,

c) az 1. melléklet 10-11. pontjaiban meghatározott foglalkozási ág (munkakör) esetében műszaki képzési területen szerzett mérnök szakképzettséggel és legalább egy év tervezési tevékenységet végző szolgáltató által igazolt gyakorlattal vagy tervellenőrzési gyakorlattal,

d) az 1. melléklet 4., 12. vagy 13. pontjaiban meghatározott foglalkozási ág (munkakör) esetében legalább az Országos Képzési Jegyzékben szereplő műszaki vagy építőipari vagy tűzvédelmi eszköz- és rendszerszerelő, karbantartó szakképesítéssel vagy érettségivel rendelkezik.

7. § (1) A szakvizsga elméleti és az 1. melléklet 7. pontjában meghatározott foglalkozási ág (munkakör) esetében gyakorlati részből áll, amely az alapkarakbantartás fázisaira terjed ki, különös tekintettel a működési nyomás és a nyomásmérő műszer akadálytalan működésének ellenőrzésére.

(2) Az elméleti vizsga minden esetben írásbeli részből áll, melyet abban az esetben követ szóbeli rész, amennyiben a vizsgázó az írásbeli vizsgán 50-89% közötti arányban adott helyes választ. Amennyiben a vizsgázó legalább 90%-os arányban helyes választ adott, nem kötelező szóbeli vizsgát tennie, a vizsga sikeresnek minősül. Amennyiben a vizsgázó 50% alatti arányban adott helyes választ, a vizsga sikertelennek minősül.

(3) A sikeres szakvizsgáról az oktatásszervező a 2. melléklet szerinti bizonyítványt állít ki, ami a szakvizsga napjától számított öt évig érvényes.

(4) Sikertelen szakvizsga esetén az oktatásszervező - a felkészítő tanfolyam vagy továbbképzés újbóli elvégzésének kötelezettsége nélkül - biztosítja a szakvizsga megismétlését.

(5) A bizonyítvány érvényességének lejárta előtt ismételt szakvizsga tehető a szakvizsga törzsanyagában meghatározott óraszámú felkészítő továbbképzés elvégzésével, a 6. §-ban meghatározott követelmények igazolásának kötelezettsége nélkül. Amennyiben a szakvizsga-bizonyítvány lejár, a felkészítő tanfolyamot ismételten el kell végezni.

(6) A szakvizsgára bocsáthatóság szakképzettségre, gyakorlatra vonatkozó feltételeit az oktatásszervező a szakvizsgára felkészítő képzésre és a szakvizsgára való jelentkezés során ellenőrzi.

8. § (1) Az oktatásszervező a szakvizsgáról a 3. melléklet szerinti jegyzőkönyvet vesz fel, amelyet az írásbeli vizsgaanyagokkal együtt hat évig megőriz. Az oktatásszervező jogutód nélküli megszűnése esetén a jegyzőkönyveket és vizsgaanyagokat a tűzvédelmi hatóságnak átadja, amely gondoskodik azok megőrzéséről.

(2) Az oktatásszervező a szakvizsgáról készült jegyzőkönyv egy eredeti, aláírásokkal és az oktatásszervező bélyegzőjével ellátott példányát, továbbá egy elektronikus példányát a szakvizsgát követő nyolc napon belül megküldi a tűzvédelmi hatóságnak.

(3) A munkáltató a szakvizsgára kötelezett foglalkozási ágakról és munkakörökről, valamint a szakvizsgára kötelezett személyekről kimutatást vezet, amelyet az ellenőrző tűzvédelmi hatóságnak, a szakvizsga bizonyítványok másolataival együtt - a hatósági ellenőrzés során - köteles bemutatni.

(4) A tűzvédelmi hatóság az eredményes szakvizsgát tett személyekről az oktatásszervezők által megküldött jegyzőkönyvek alapján összesítést készít.

(5) Az 1. melléklet 4., 12. vagy 13. foglalkozási ágak, munkakörök esetében a tevékenységet végzőnek rendelkeznie kell az általa kivitelezett, karbantartott, javított, telepített, felülvizsgált termék magyar nyelvű ismertetőjével, a használatra, karbantartásra és felülvizsgálatra, alkalmazási korlátozásra is kiterjedő alkalmazástechnikai leírással.

(6) Az 1. melléklet 4., 12. vagy 13. foglalkozási ágak, munkakörök esetében a kivitelezést, karbantartást, javítást, telepítést, felülvizsgálatot végzőnek rendelkeznie kell a gyártó által a kivitelezéshez, karbantartáshoz, javításhoz, telepítéshez, felülvizsgálathoz meghatározott eszközökkel, anyagokkal.

9. § (1) A szakvizsgával rendelkező személy bizonyítványa érvénytelen, ha

a) a tűzvédelmi hatóság megállapította, hogy az oktatás vagy a szakvizsgáztatás az e rendeletben foglalt előírásokat súlyosan sérti (különösen ilyennek minősül, ha az oktatás részben vagy teljesen elmarad, a szakvizsga lefolytatása vagy a szakismeretek számonkérése nélkül történik meg a bizonyítvány kiállítása),

b) a tűzvédelmi hatóság megállapította, hogy a szakvizsgával rendelkező személy foglalkozása körében tűzvédelmi szabály megszegésével tüzet okoz, vagy munkája közvetlen tűzveszélyt jelent környezetére,

c) a tűzvédelmi hatóság megállapította, hogy a tűzoltó-technikai termék tervezését, kivitelezését, karbantartását a jogszabályban, tűzvédelmi műszaki követelményben, a tűzvédelmi hatósági engedélyben foglaltaktól eltérő módon, vagy annak működőképességét veszélyeztetve végzi.

(2) A tűzvédelmi hatóság dönt a szakvizsga bizonyítványok érvénytelenítéséről, amennyiben az oktatásról, a szakvizsgáról a tűzvédelmi hatóság értesítése olyan tartalommal és módon történt meg, amely a tűzvédelmi hatósági ellenőrzés szakszerű lefolytatását nem tette lehetővé.

(3) Az érvénytelen bizonyítványt az oktatásszervező köteles visszavonni. Az oktatásszervező a bizonyítvány visszavonásáról a bizonyítvány számának megadásával nyolc napon belül írásban értesíti a tűzvédelmi hatóságot és a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságot (a továbbiakban: BM OKF). A BM OKF a bizonyítvány számát, a szakvizsgázó nevét, az oktatásszervező nevét és a vizsga időpontját a honlapján közzéteszi.

(4) Ha az érvénytelen bizonyítvány visszavonásra kerül, akkor az ismételt szakvizsgára bocsáthatóság feltétele a felkészítő tanfolyam újbóli elvégzése.

(5) Ha a bizonyítvány érvénytelenségét a tűzvédelmi hatóság az (1) bekezdés a) pontja alapján állapította meg, akkor az ismételt tanfolyam vagy továbbképzés elvégzésére kötelezett a szakvizsgára felkészítő képzést és a vizsgát díjmentesen végezheti el.

(6) A tűzvédelmi hatóság a tűzvédelmi szakvizsga bizonyítvány érvénytelenítése ügyében hozott döntését az ügyfélén kívül jogerőre emelkedés után megküldi

a) a BM OKF, és

b) az (1) bekezdés b)-c) pontjában foglalt esetekben az oktatásszervező részére.

10. § (1) E rendelet - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - 2012. január 1-jén lép hatályba.

(2) A rendelet 3. § (2) bekezdése 2012. május 1-jén lép hatályba.

11. § (1) A szakvizsga törzsanyagát és a javasolt szakirodalom körét a BM OKF az e rendelet hatálybalépését követő 45 napon belül honlapján és Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben közzéteszi. A

törzsanyagban hivatkozott jogszabályok, szabványok változását az oktatásszervezők az oktatási segédanyag és oktatási tematika összeállításánál kötelesek figyelembe venni.

(2) A szakvizsga törzsanyagának és a javasolt szakirodalom változásait a (1) bekezdésben meghatározott módon kell közzétenni.

(3) Az 1. melléklet 4., 12. vagy 13. foglalkozási ága, munkaköre, 2012. január 1. és 2012. május 1. között érvényes tűzvédelmi szakvizsga bizonyítvány nélkül végezhető.

(4) A 2012. január 1. előtt érvényes foglalkozási ágak, munkakörök a következő megváltozott foglalkozási ágaknak, munkaköröknek felelnek meg:

a) a propán-bután gáz lefejtését, töltését, kiszolgálását végzők, továbbá azon propán-bután gáz üzemű targoncák kezelői, akik a targonca üzemanyag palackjának (tartályának) cseréjét is végzik foglalkozási ág az 1. melléklet 3. pont szerinti foglalkozási ágaknak,

b) a pirotechnikai szakbolti eladó, raktárkezelő, terméküzemeltető, anyag- és termékgyártás-vezető, kivétel a csak I. kategóriájú (játékos) pirotechnikai termékek kereskedését folytatók foglalkozási ág az 1. melléklet 6. pont szerinti foglalkozási ágaknak,

c) a beépített tűzjelző berendezések szerelését, telepítését, felülvizsgálatát, javítását és karbantartását végzők foglalkozási ág az 1. melléklet 8. pont szerinti foglalkozási ágaknak,

d) a beépített tűzoltó berendezések szerelését, telepítését, felülvizsgálatát, javítását és karbantartását végzők foglalkozási ág az 1. melléklet 9. pont szerinti foglalkozási ágaknak,

e) a beépített tűzjelző berendezéseket tervezők, valamint a kivitelezésért felelős, műszaki vezetők az 1. melléklet 10. pont szerinti foglalkozási ágaknak,

f) a beépített tűzoltó berendezéseket tervezők, valamint a kivitelezésért felelős, műszaki vezetők az 1. melléklet 11. pont szerinti foglalkozási ágaknak.

12. § Hatályát veszti a tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett foglalkozási ágakról, munkakörökről, a tűzvédelmi szakvizsgálóval összefüggő oktatásszervezésről és a tűzvédelmi szakvizsga részletes szabályairól szóló 27/2009. (X. 29.) ÖM rendelet.

1. melléklet a 45/2011. (XII. 7.) BM rendelethez

A tűzvédelmi szakvizsgálóhoz kötött foglalkozási ágak és munkakörök

1. Hegesztők és az építőipari tevékenység során nyílt lánggal járó munkát végzők.
2. Az „A” és „B” tűzveszélyességi osztályba sorolt anyagoknak bármely időpontban 300 kg tömegmennyiséget meghaladó mennyiségű tárolását vagy 100 kg tömegmennyiséget meghaladó mennyiségű ipari vagy szolgáltatás körébe tartozó feldolgozását, technológiai felhasználását végzők.
3. Éghető gáz lefejtését, töltését, kiszolgálását, továbbá autógáz kiszolgálását végzők.
4. Tűzgátló nyílászáró-szerkezetek beépítését, javítását, karbantartását végzők.
5. Tűzoltó-vízforrások felülvizsgálatát végzők.
6. Pirotechnikai szakbolti eladók, raktárkezelők, terméküzemeltetők, anyag- és termékgyártás-vezetők.
7. Tűzoltó készülékek karbantartását végzők.
8. Beépített tűzjelző berendezések kivitelezését, karbantartását, javítását, telepítését, felülvizsgálatát végzők.
9. Beépített tűzoltó berendezések kivitelezését, karbantartását, javítását, telepítését, felülvizsgálatát végzők.
10. Beépített tűzjelző berendezéseket tervezők, a kivitelezésért felelős műszaki vezetők, valamint az üzembe helyező mérnökök.
11. Beépített tűzoltó berendezéseket tervezők, a kivitelezésért felelős műszaki vezetők, valamint az üzembe helyező mérnökök.
12. Tűzállóságot növelő bevonati rendszerek alkalmazását, karbantartását végzők.
13. Beépített hő- és füstelvezető rendszerek telepítését, javítását, karbantartását végzők.

2. melléklet a 45/2011. (XII. 7.) BM rendelethez

Tűzvédelmi szakvizsga bizonyítvány

(Az oktatásszervező megnevezése, felnőttképzési és szolgáltatási nyilvántartási száma)
Bizonyítványszám:

TŰZVÉDELMI SZAKVIZSGA BIZONYÍTVÁNY

(név)

születési helye, ideje:

.....

anyja neve:

.....

eredményes tűzvédelmi szakvizsgát tett a /2011. BM rendelet alapján.

Ezzel jogosulttá vált a ..... (1. melléklet szerinti szám és pontos megnevezés) foglalkozási ág, munkakör végzésére.

A tűzvédelmi szakvizsga bizonyítvány a kiállításától számított 5 évig érvényes.

(szakvizsga helye, időpontja)

.....
szakvizsgabizottság elnöke
(név és aláírás)
nyilvántartási száma

.....
szakvizsgabizottság tagja
(név és aláírás)
nyilvántartási száma

.....
szakvizsgabizottság tagja
(név és aláírás)
nyilvántartási száma

(az oktatásszervező bélyegzőlenyomata és az oktatásszervező képviselőjének aláírása)

.....
oktatásszervező képviselője
(név és aláírás)

3. melléklet a 45/2011. (XII. 7.) BM rendelethez

Tűzvédelmi szakvizsga jegyzőkönyv

az oktatásszervező pontos megnevezése, nyilvántartási számai

Jegyzőkönyv

Készült: (a szakvizsgáztatás helye, helység pontos megnevezése, utca, házszám), (a szakvizsgáztatás ideje, év, hónap, nap)
Tárgy: (a foglalkozási ágak, munkakörök pontos megnevezése)

Szakvizsgabizottság

	Név	Lakcím	Nyilvántartási száma	Tűzvédelmi szakvizsga bizonyítvány száma
szakvizsgabizottság elnöke				
szakvizsgabizottság tagja				
szakvizsgabizottság tagja				

Foglalkozási ág (munkakör) megnevezése:

Eredményes vizsgát tettek

Sor-szám	Név	Lakcím	Anyja neve	Születési hely	Születési idő	Tűzvédelmi szakvizsga bizonyítvány száma
1.						
2.						
3.						

Sikertelen vizsgát tettek

Sor-szám	Név	Lakcím	Anyja neve	Születési hely	Születési idő
1.					
2.					
3.					

.....
szakvizsgabizottság elnöke
(név és aláírás)

.....
szakvizsgabizottság tagja
(név és aláírás)

.....
szakvizsgabizottság tagja
(név és aláírás)

(az oktatásszervező bélyegzőlenyomata és az oktatásszervező képviselőjének aláírása)

.....
oktatásszervező képviselője
(név és aláírás)

4. melléklet a 45/2011. (XII. 7.) BM rendelethez

A tűzvédelmi szakvizsga bizonyítvány szám kiadásának szabályai

A bizonyítványok számozása:

az oktatásszervező saját, egyedi azonosítója-sorszám/y/évszám.

ahol

- az oktatásszervező saját, egyedi azonosítója: a bizonyítványt kiállító oktatásszervező saját betű- és/vagy számjele.
- sorszám: az oktatásszervező által az adott foglalkozási ágban kiadott, soron következő természetes szám.
- y: a foglalkozási ág (munkakör) 1. melléklet szerinti száma.
- évszám: a bizonyítvány kiadásának éve.